

hvorpaa denne Ret støtter sig, saa kan ingen berettiget Tvivl udtales nu, naar den ikke har nye Kjendsgjerninger at støtte sig til, men den mest betydningsfulde Kjendsgjerning, Østersfiskeriets Tilstand ved Forpagtningstidens Udløb, afgiver netop det uomstødeligste Vidnesbyrd om, hvor rigtig Forpagterne have opfyldt de Betingelser, hvortil deres Ret var knyttet. Jeg maa derfor anse det for aldeles usforvarligt, at Ministeriet nu vil henvide Forpagternes Ret til Andel i den forøgede Forpagtningsskjæft som et tvivlsomt Spørgsmaal til Domstolenes Afgjørelse, idet jeg beeder de ærede Medlemmer at betænke, hvad ogsaa Udvalgets Didsfører ved 1ste Behandling har udtalt, at nemlig en Sag som denne, der hidtil har været beh. dlet som et administrativt Spørgsmaal, hvori den Vaagsældendes Ret var gjort afhængig af et personligt Skjøn af alle de foreliggende Omstændigheder, men derimod ikke af en juridisk Bevisførelse for de enkelte Details, der i Birkeligheden Intet afgjøre med Hensyn til Spørgsmaalets egentlige Kerne, nemlig den Indflydelse, Forpagternes Fremgangsmaade har havt for Østersfiskeriets Fremme, en saadan Sag kan ikke henvises til de ordinære Domstole, uden at javne de juridiske Bevismidler, som let kunde have været erhvervede i Handlingernes Dieblit under Forpagtningstiden, men næsten et ere til at tilvebringe efter at Forpagtningstiden er udløbet, uden at man har givet Forpagterne nogen som helst Anledning til at sikkre sig disse Beviser, hvorved de alene for Domstolene kunde godtgjøre deres Ret. Lader os tænke os denne Fremgangsmaade anvendt mod en Forpagter af en almindelig Landejendom, hvor Eieren siger til Forpagteren ved Tiltrædelsen: Hvis Du foretager alvorlige Forbedringer af Eiendommen, skal Du erholde visse Begunstigelser, naar Forpagtningen udløber. Lader os endvidere forudsætte, at Eieren ikke præciserer, hvortil disse Forbedringer skulle bestaa, men overlader dette til Forpagterens Skjøn, og at denne under hele Forpagtningsperioden regelmæssig indberetter til Eieren, hvad han gjør, for derved at sikkre sig de omtalte Begunstigelser, saa at Eieren baade veed, hvad Forpagteren gjør, og hvilke Rettigheder

han derved tror at sikkre sig, og vedbliver under hele Forpagtningsperioden at lade Forpagteren arbejde fort i den Tro, at han er fuldstændig enig med Eieren, der først ved Forpagtnings-tidens Udløb overrasker Forpagteren med den Erklæring, at han ikke anser den stedfundne Forbedring af hans Eiendom for en Folge af Forpagterens Fremgangsmaade, og derfor ei heller vil yde ham de tilfagte Begunstigelser, forinden han for Domstolene har godtgjort sin Ret til samme. — Hvorledes vilde det høie Thing domme om en saadan Fremgangsmaade? Jeg paastaar, at det under saadanne Forhold vil være umuligt for Forpagteren at godtgjøre sin Ret, da han ikke har været opmærksom paa allerede ved Tiltrædelsen af Forpagtningen at lade oplage Synsforretning over Eiendommen og alle dens enkelte Dele samt forsette den juridiske Konstatning af de i Løbet af hans Forpagtning indtraadte Forbedringer, hvilke han om muligt maa bevise ere en Folge af de af ham udførte Foranstaltninger. Ved en saadan Fremgangsmaade vil altsaa Forpagteren være aldeles ude af Stand til at værge sin Ret, og derfor paastaar jeg, at denne Fremgangsmaade er usforvarlig. Har Regjeringen i 10 Aar Intet havt at indvende imod den Maade, hvorpaa Forpagterne have udført Betingelserne i Kontraktens § 10, som Regjeringen kunde have faaet udført paa hvilken som helst anden Maade, naar den blot havde underrettet Forpagterne derom, — da har Regjeringen godsendt Forpagternes Fremgangsmaade. Ved de modtagne aarlige Indberetninger har Ministeriet stedse kunnet kontrollere Forpagternes Fremgangsmaade, og hvis den ikke fandt sig tilfredsstillet med de trufne Foranstaltninger, var den særlig opfordret til at meddele Forpagterne, om der var Noget, som den maatte antage vilde fremme Østersfiskeriet paa en anden og bedre Maade, og naar Regjeringen ikke har gjort dette, saa kan dette kun betragtes som en Anekkendelse af, at Forpagterne have opfyldt deres Forpligtelser i den vaagsældende Retning. Jeg maa altsaa paastaa, at det vilde være ligefrem uretfærdigt nu at negte dem denne Anekkendelse og henvide dem til Domstolene, og jeg har derfor i Tillid til det høie Things Retfærdigheds-